

Loon voor en na WW

Samenvatting

Loonverschillen voor en na de WW onderzocht

UWV heeft onderzocht in hoeverre het loon van werknemers voor en na de WW-uitkering verschilt. Daarbij is in de periode 2012-2013 gekeken naar degenen die vanuit de WW, of binnen een half jaar daarna, weer werk hebben gevonden voor nagenoeg hetzelfde aantal uren. Het UWV beschikt over de inkomensgegevens van werknemers omdat op basis van deze gegevens de uitkeringen van de werknemersverzekeringen worden versterkt.

Kennis over de inkomensverschillen voor en na de werkloosheid is van belang omdat een (grote) achteruitgang van het loon een belemmering kan zijn bij het accepteren van een baan.

Grootste loondaling bij ouderen

Uit het onderzoek blijkt dat mensen die weer een baan vinden, meestal een lager loon hebben dan voor hun WW-uitkering. Gemiddeld is het loon na de WW 5% lager.

De verschillen per leeftijdsgroep zijn fors: jongeren tot 25 jaar gaan er gemiddeld 6% op vooruit, maar vanaf de leeftijdsgroep 25 tot 35 jaar is het loon na de WW lager dan er voor. De leeftijdsgroepen vanaf 45 jaar gaan er gemiddeld het meest op achteruit, hun loon is 9 á 10% lager.

De werknemers met *economisch-administratieve beroepen* en *informatica beroepen (ICT)* verdienen gemiddeld het meest, maar hun gemiddelde inkomensachteruitgang is ook het grootst: 8 á 9%.

De loonverschillen variëren ook sterk per beroepsniveau en opleidingsniveau. Meestal geldt dat naarmate het beroepsniveau en/of het opleidingsniveau hoger is, de achteruitgang groter is.

Bij de hoogopgeleide oudere werknemers is het loonverschil het grootst. Bijzonder grote verschillen zien we bij hoger opgeleide 55-plussers in *economisch-administratieve beroepen* (-20%), *de verzorgende en dienstverlenende beroepen* (-23%) en de *ICT-beroepen* (-24%).

Concurrentie met jongeren en mismatch

Waarschijnlijk is achteruitgang van het loon voor een groot deel het gevolg van de (zeer) ruime arbeidsmarkt in veel beroepsgroepen. Ouderen moeten bij het zoeken naar een nieuwe baan concurreren met jongere werkzoekenden. In beroepsgroepen waar er veel meer werkzoekenden dan banen zijn, zoals bij de *economisch-administratieve beroepen*, hebben werknemers een lastige onderhandelingspositie. Werkgevers hoeven immers niet te werven met hogere lonen. Het ligt dan voor de hand dat vooral de oudere werkzoekende een (veel) lager loon accepteert om aan de slag te komen.

In de ICT is er vooral sprake van een kwalitatieve mismatch. De ontwikkelingen in de informatica gaan snel, kennis is hierdoor snel verouderd. Een langere periode van werkloosheid kan voor extra kennisachterstand zorgen, waardoor werkloze ICT'ers een relatief groot loonverschil moeten accepteren.

Loon voor en na de WW

Gemiddeld 5% inkomensverlies

Uit de vergelijking van de lonen van werknemers voor en na de WW, blijkt dat werkhervatters na de WW gemiddeld 5% minder verdienen dan voor hun uitkering (zie tabel 1). Bij de loonvergelijking is gekeken naar degenen die vanuit de WW, of binnen een half jaar na de WW, werk hebben gevonden voor nagenoeg hetzelfde aantal uren. Het onderzoek is gedaan over de periode 2012-2013.

De oudere werknemers (45-plus en 55-plus) gaan gemiddeld het meest in inkomen achteruit: 9 á 10%. Waarschijnlijk hangt dat samen met de lastige concurrentiepositie van ouderen op de arbeidsmarkt. Ook kan de bedrijfsspecifieke kennis en ervaring die de oudere werknemer heeft, bij een nieuwe werkgever minder van belang en/of gewaardeerd worden dan bij de vorige werkgever. Daarnaast spelen mogelijk negatieve vooroordelen van werkgevers over oudere werknemers een rol.

Alleen jongeren tot 25 jaar verdienen na de WW gemiddeld 6% meer dan voor hun uitkering. Waarschijnlijk komt dat deels doordat ze meer werkervaring hebben dan bij aanvang van hun vorige baan en deels doordat ze bij de nieuwe baan in een hogere (jeugd)loonschaal zitten.

Tabel 1 Loon voor en na de WW, 2012/2013

Leeftijd	Bruto loon voor WW x 1 €	Bruto loon na WW x 1 €	Loonverschil absoluut x 1 €	Loonverschil procentueel
15 tot 25 jaar	1.382	1.469	87	6%
25 tot 35 jaar	2.039	2.013	-26	-1%
35 tot 45 jaar	2.570	2.412	-158	-6%
45 tot 55 jaar	2.758	2.481	-277	-10%
55 jaar of ouder	2.602	2.364	-238	-9%
Totaal	2.319	2.196	-123	-5%

Groot inkomensverschil bij ICT- en economisch-administratief beroep

Bij werknemers met een *informatica (ICT)* of *economisch-administratief beroep* vinden we de grootste achteruitgang van het loon: het verschil is 8 á 9%.

Het minst gaan werknemers met *pedagogische beroepen* (o.a. leraren) er op achteruit: gemiddeld 1%. Waarschijnlijk is het inkomensverlies in deze beroepsgroep beperkt doordat het loon in het onderwijs groetendeels bepaald wordt door functiejaren en andere cao-regels.

Tabel 2 Loon voor en na de WW per beroepsgroep, 2012/2013

Beroepsgroep	Bruto loon voor WW x 1 €	Bruto loon na WW x 1 €	Loonverschil absoluut x 1 €	Loonverschil procentueel
Agrarische beroepen	1.694	1.667	-27	-2%
Economisch-administratieve beroepen	2.899	2.628	-271	-9%
Informatica beroepen	3.492	3.218	-274	-8%
Medische en paramedische beroepen	2.469	2.401	-69	-3%
Openbare orde- en veiligheidsberoepen	1.779	1.741	-38	-2%
Pedagogische beroepen	2.032	2.007	-25	-1%
Sociaal-culturele beroepen	2.515	2.428	-88	-3%
Technische en industrieberoepen	2.121	2.024	-97	-5%
Transportberoepen	1.721	1.653	-68	-4%
Verzorgende en dienstverlenende beroepen	1.516	1.464	-52	-3%
Totaal	2.319	2.196	-123	-5%

Concurrentie op ruime arbeidsmarkt

In beroepsgroepen waar veel meer werkzoekenden dan er banen zijn, zoals bij de *economisch-administratieve beroepen*, hebben werknemers een lastige onderhandelingspositie. De arbeidsmarkt is, vanuit de werkgevers gezien, nog altijd zeer ruim. Bij een ruime arbeidsmarkt zijn werkgevers minder bereid om bij werving extra loon te bieden. En de werkzoekenden, in het bijzonder de ouderen, accepteren in een zeer ruime markt een (veel) lager loon dan zij voor de uitkering verdienen.

In de ICT is er veelal sprake van een kwalitatieve mismatch. De arbeidsmarkt in de ICT wordt weliswaar steeds krappere, maar werklozen hebben door kennislacunes een slechte onderhandelingspositie. Immers de technische ontwikkelingen in de informatica gaan snel, kennis is hierdoor snel verouderd. Een langere periode van werkloosheid kan voor extra kennisachterstand zorgen, waardoor werkloze ICT'ers een relatief groot loonverschil moeten accepteren. Dat geldt in het bijzonder voor de oudere ICT'ers. Zij hebben wel veel werkervaring, maar vaak met verouderde systemen, technieken en programmeertalen.

Jongeren gaan er op vooruit

In tabel 3 is te zien dat bij alle beroepsniveaus jongeren er na de WW financieel op vooruitgaan. De grootste vooruitgang is te zien bij jongeren met een baan op hoger beroepsniveau: 10%. Het gaat bijvoorbeeld om verpleegkundigen (hbo) en wetenschappelijk onderzoekers. Maar ook de jongeren met een baan op elementair beroepsniveau gaan er op vooruit: 7%. Bij elementaire beroepen gaat het om beroepen waarvoor geen (beroeps)opleiding noodzakelijk is, zoals schoonmaker, vakkenvuller en sjouwer/verhuizer.

De grootste loonachteruitgang vinden we bij 55-plussers met een baan op hoger beroepsniveau. Vanwege deze grote achteruitgang is voor de groep 55-plussers nagegaan in welke beroepsgroepen en opleidingsniveaus de verschillen het grootst zijn (zie tabel 4).

Tabel 3 Loon voor en na de WW per beroepsniveau en leeftijd, 2012/2013

Beroepsniveau	Leeftijd	Bruto loon voor WW x 1 €	Bruto loon na WW x 1 €	Loonverschil absoluut x 1 €	Loonverschil procentueel procentueel
Elementair	15 tot 25 jaar	1.210	1.294	84	7%
	25 tot 35 jaar	1.536	1.508	-28	-2%
	35 tot 45 jaar	1.588	1.548	-40	-2%
	45 tot 55 jaar	1.652	1.591	-61	-4%
	55 jaar of ouder	1.674	1.617	-57	-3%
Lager	15 tot 25 jaar	1.369	1.415	46	3%
	25 tot 35 jaar	1.790	1.718	-72	-4%
	35 tot 45 jaar	1.903	1.806	-97	-5%
	45 tot 55 jaar	1.964	1.858	-107	-5%
	55 jaar of ouder	2.034	1.935	-99	-5%
Middelbaar	15 tot 25 jaar	1.400	1.476	75	5%
	25 tot 35 jaar	2.011	1.940	-72	-4%
	35 tot 45 jaar	2.401	2.213	-188	-8%
	45 tot 55 jaar	2.510	2.271	-240	-10%
	55 jaar of ouder	2.507	2.259	-248	-10%
Hoger	15 tot 25 jaar	1.585	1.749	164	10%
	25 tot 35 jaar	2.517	2.538	22	1%
	35 tot 45 jaar	3.894	3.570	-325	-8%
	45 tot 55 jaar	4.730	4.004	-726	-15%
	55 jaar of ouder	4.469	3.707	-763	-17%
Totaal		2.319	2.196	-123	-5%

Grootste loonverschil bij hoog opgeleide ICT'ers

In tabel 4 is te zien dat de hoog opgeleide 55-plussers met een *informatica beroep* er het meest in loon op achteruitgaan. Zij verdienen na de WW bijna een kwart minder dan er voor (-24%).

In vrijwel alle beroepsgroepen gaat de hoger opgeleide 55-plusser er in loon op achteruit. Uitzonderingen zijn de hoog opgeleiden met een *transportberoep* (0%) of met een *openbare orde- en veiligheidsberoep*, die laatsten gaan er gemiddeld op vooruit (4%).¹

Tabel 4 Loon voor en na de WW per beroepsgroep en opleidingsniveau, 55-plussers, 2012/2013 (N=19.503)

Beroepsgroep	Opleidingsniveau	Bruto loon voor WW x 1 €	Bruto loon na WW x 1 €	Loonverschil absoluut x 1 €	Loonverschil procentueel
Agrarische beroepen	Laag	1.661	1.649	-12	-1%
	Middelbaar	1.790	1.753	-37	-2%
	Hoog	2.487	2.264	-222	-9%
Economisch-administratieve beroepen	Laag	2.739	2.338	-402	-15%
	Middelbaar	2.668	2.277	-391	-15%
	Hoog	4.826	3.862	-963	-20%
Informatica beroepen	Laag	4.234	3.720	-514	-12%
	Middelbaar	4.116	3.254	-862	-21%
	Hoog	5.756	4.381	-1.375	-24%
Medische en paramedische beroepen	Laag	2.123	1.775	-348	-16%
	Middelbaar	2.163	1.970	-193	-9%
	Hoog	3.735	3.065	-671	-18%
Openbare orde- en veiligheidsberoepen	Laag	1.976	1.911	-64	-3%
	Middelbaar	1.876	1.822	-54	-3%
	Hoog (N= 13)	2.391	2.479	88	4%
Pedagogische beroepen	Laag	2.433	2.282	-150	-6%
	Middelbaar	2.292	2.094	-198	-9%
	Hoog	2.803	2.489	-314	-11%
Sociaal-culturele beroepen	Laag	2.873	2.626	-247	-9%
	Middelbaar	2.446	2.145	-302	-12%
	Hoog	3.441	3.065	-376	-11%
Technische en industrieberoepen	Laag	2.263	2.131	-133	-6%
	Middelbaar	2.501	2.298	-203	-8%
	Hoog	3.676	3.292	-384	-10%
Transportberoepen	Laag	1.872	1.808	-64	-3%
	Middelbaar	1.839	1.748	-91	-5%
	Hoog	2.114	2.112	-2	0%
Verzorgende en dienstverlenende beroepen	Laag	1.374	1.322	-52	-4%
	Middelbaar	1.635	1.543	-91	-6%
	Hoog	2.257	1.730	-528	-23%
Totaal 55-plus	Totaal	2.602	2.364	-238	-9%

¹ Bij de hoger opgeleide 55-plussers met een openbare orde- en veiligheidsberoep gaat het om een klein aantal (13) personen. Een enkeling die er fors in inkomen op vooruit gaat, kan het gemiddelde loon sterk beïnvloeden. De uitkomst kan hierdoor in een andere periode een ander beeld geven.

Onderzoeksverantwoording

Dit memo is gebaseerd op informatie over werkhervattingen van WW'ers. Van deze werkhervatters is de baan voorafgaand aan de WW en de baan bij werkhervatting onderzocht.

Voor het onderzoek zijn twee bronnen geraadpleegd: de WW-administratie en de Polisadministratie die beide door UWV worden beheerd. De Polisadministratie bevat onder meer de gegevens over banen van alle werknemers in Nederland. Er zijn verschillende kenmerken van de baan bekend, zoals het type contract, het aantal gewerkte uren en het inkomen. De WW-gegevens zijn gekoppeld aan de Polisadministratie met behulp van het Burgerservicenummer (BSN). Deze bestanden en analysemethode is ook in eerder onderzoek gebruikt.²

Baan voorafgaand aan de WW en bij werkhervatting

De baan voorafgaand aan de WW is de laatste baan die men heeft voordat men werkloos werd. Deze baan is meestal beëindigd, maar het kan ook zijn dat de baan gedeeltelijk, voor minder werkuren dan voorheen, doorloopt tijdens de WW. In dat geval heeft men recht op een WW-uitkering voor het verlies aan werkuren.

De baan bij werkhervatting is de baan die in de maand van werkhervatting en/of in de zes maanden na werkhervatting in de Polisadministratie geregistreerd staat.

Codering opleidingsniveau (in deze publicatie)

Laag: basisopleiding, vmbo, havo/vwo, mbo-1/-2

Middelbaar: mbo-algemeen en mbo-3/-4

Hoog: hbo en hoger

Colofon

Uitgave

UWV *Arbeidsmarktinformatie en -advies*

Postadres

Postbus 58285

Postcode 1040 HG Amsterdam

Inlichtingen

Peter.hilbers@uwv.nl

Auteur

Peter Hilbers

Disclaimer

Alles uit deze uitgave mag worden overgenomen, echter uitsluitend met bronvermelding.

UWV © 2015

² Vries, M. de (2013), *Na de WW aan het werk*. UWV, Amsterdam.